

Fremtidens

RANDERS KOMMUNE

– kan
vi **kun** skabe
sammen!

Velkommen til forsamlingshusmøde i Asferg

Frank Nørgaard
Formand Miljø- og teknikudvalget

Program

- 17.00-17.10: Velkommen ved udvalgsformand Frank Nørgaard
- 17.10-17.50: Hvidbogen om Fremtidens Randers Kommune
v/ vicekommunaldirektør Lars Sønderby
- 17.50-18.10: Refleksion og dialog sammen med din sidemand
- 18.10-18.40: Pause og sandwich
- 18.40-19.30: Dialog ved bordene.
Ideeer som er vigtige at undersøge nærmere eller
arbejde videre med?
- Eksisterende styrker som kan understøtte
løsninger på udfordringer?
- 19.30-19.50: Opsamling i fællesskab – hovedpointer
- 19.50-20.00: Afrunding og den videre proces
v/udvalgsformand Frank Nørgaard

Afsættet for Fremtidens Randers Kommune

Vi har meget at være stolte af i vores kommune. Stærke fællesskaber, en fantastisk natur, et aktivt erhvervsliv, attraktive kulturtilbud og mennesker med vilje til at gøre en forskel.

Men, vi har også nogle grundlæggende økonomiske og sociale udfordringer.

Byrådet har et ønske om, at kommunen som organisation, erhvervsliv og civilsamfund i hele Randers Kommune samles om et **forandringsprojekt**, der skal vende udviklingen og sikre:

Bedre
livschancer

Flere i
uddannelse

At flere kan
bringe egne
ressourcer
i spil

Flere
på arbejds-
markedet

Baggrund og overordnet proces

Byrådet godkendte i juni 2024, at arbejdet med Fremtidens Randers skal ske i tre faser:

- **Fase 1:** Udarbejdelse af en hvidbog med beskrivelse af data om de problemstillinger, Randers Kommune står overfor.
- **Fase 2:** Inddragelse og debat samt udarbejdelse af oplæg til en plan (strategi, mål, løsninger) (november 2025)
- **Fase 3:** Arbejdet med løsninger - efter beslutning om mål og strategi (forår 2026)

Hvidbogen er nu færdig

Hvidbogen peger på nogle temaer, som der bør ske forandringer inden for ... men der beskrives ikke løsninger.

Løsningerne skal vi finde frem til sammen!

Vi har brug for at få input og gode idéer fra alle –
og derfor har vi inviteret til fyraftensmøde i dag.

HVIDBOG

Randers Kommune

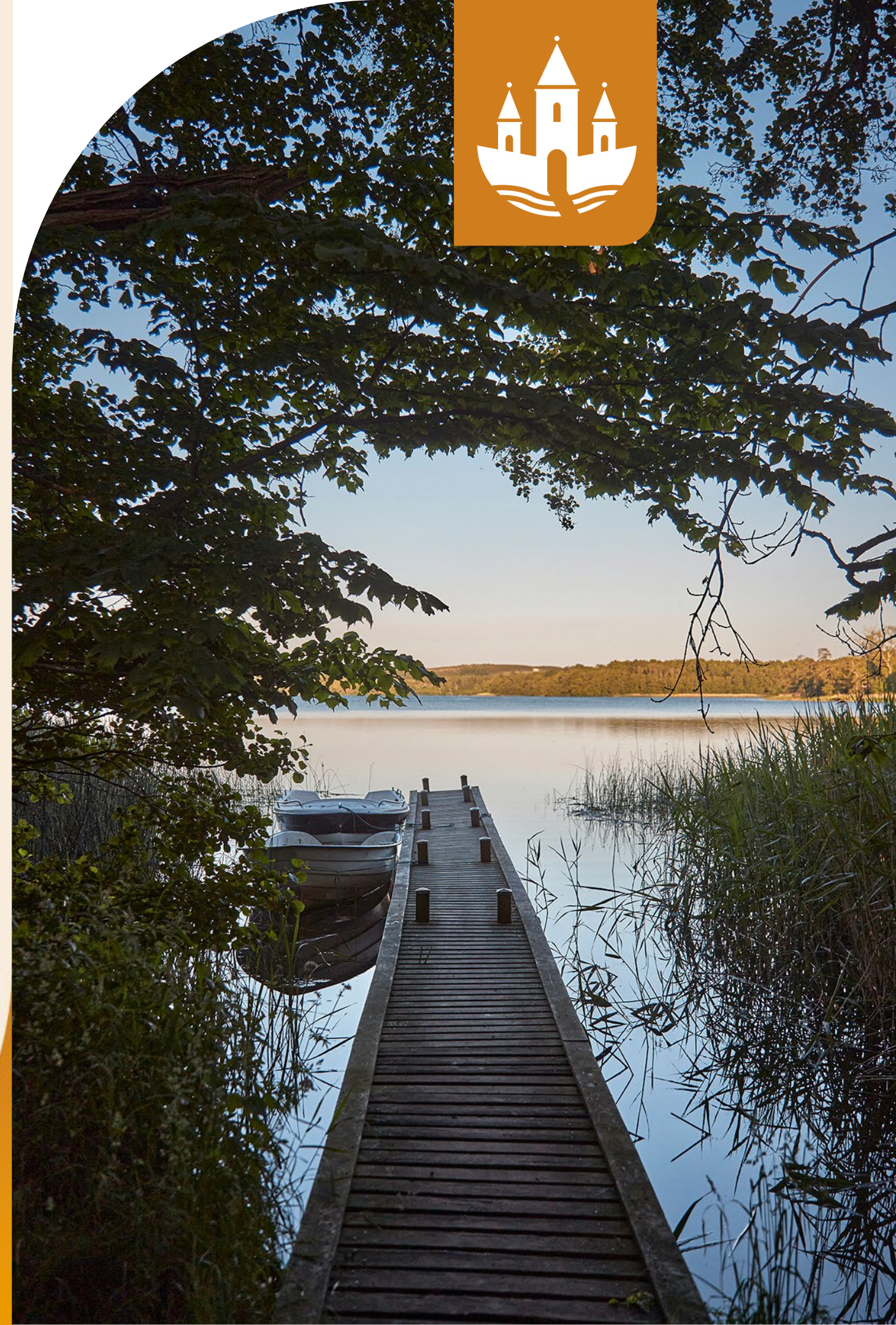
Gennemgang af Hvidbogen om Randers Kommune

Lars Sønderby
Vicekommunaldirektør

Randers Kommunes væsentligste udfordringer

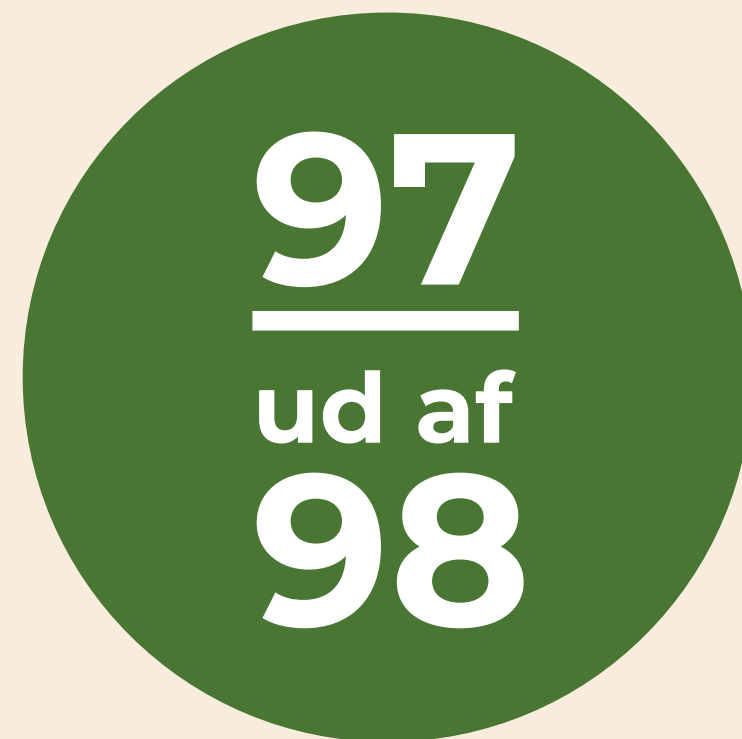
De seneste 15-20 år er udviklingen i Randers Kommune på en række parametre saktet bagud - både i forhold til landsplan og de kommuner, som vi gerne vil sammenligne os med.

Den økonomiske vækst i Danmark igennem de seneste år har yderligere blotlagt nogle grundlæggende, strukturelle udfordringer i kommunen.

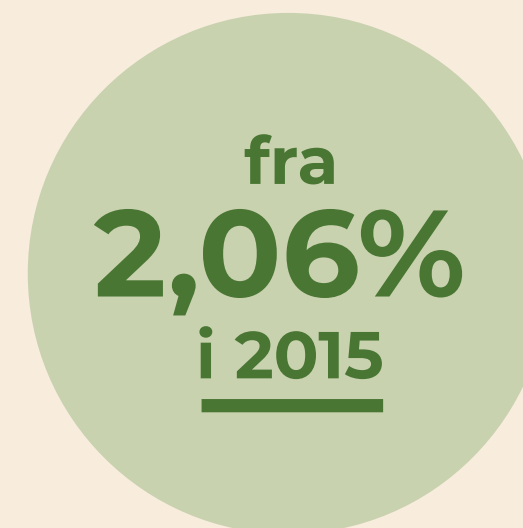

Randers Kommunes største udfordring er vores høje andel af borgere på overførselsindkomst. Randers Kommune ligger nummer

kommuner, når man sammenligner andelen af borgere på overførsels - indkomst.

Det er særligt gruppen af borgere, der er længere væk fra arbejdsmarkedet, som er steget. Her er kommunens andel på landsplan steget.

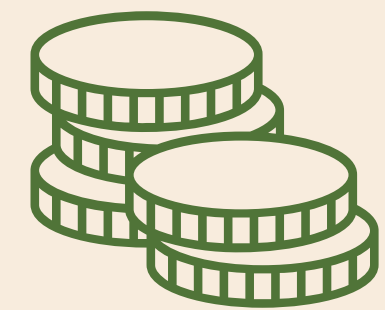
[Når man er længere væk fra arbejdsmarkedet, har man grundlæggende og ofte komplekse problemstillinger, som kræver en håndholdt indsats.]

Hvis Randers Kommune havde udgifter til indkomstoverførsler svarende til en gennemsnitlig kommune, så ville vi have

**450 mio.
kr. årligt**

... som kunne bruges til andre formål.

Beskæftigelses- frekvensen er for lav

I 2008 lå Randers Kommunes beskæftigelsesfrekvens over landsgennemsnittet, men siden 2009 har beskæftigelsesfrekvensen konsekvent ligget under landsgennemsnittet.

Beskæftigelsesfrekvensen er andelen af beskæftigede i forhold til det samlede antal borgere i den erhvervsaktive alder.

For få private arbejdspladser

Antallet af virksomheder ligger 4% under antallet i 2008.

På landsplan er antallet af virksomheder 4% over niveauet i 2008.

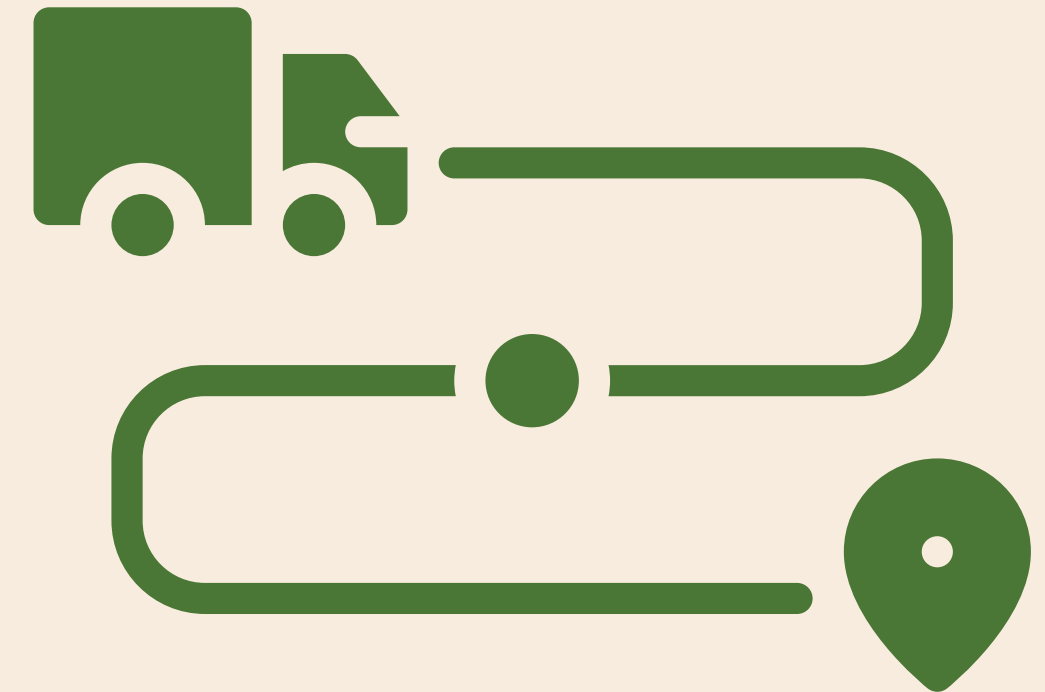
Vi mangler 'lokale motorer', der for alvor kan gøre en forskel ift. at skabe flere arbejdspladser

Høj tilflytning af borgere på indkomstoverførsel

Randers Kommune har i en længere årrække haft en betydelig tilflytning af borgere på overførselsindkomst og sårbare borgere i øvrigt.

Den væsentligste årsag hertil vurderes at være en alt for stor mængde af ældre og utidssvarende boliger med et meget lavt huslejeniveau – særligt blandt de private udlejningsejendomme i Randers by.

Randers midtby

Randers har en helt særlig udfordring, som andre større danske byer ikke oplever.

Randers C er det tredje-fattigste postnummer i landet.
Af de ti fattigste postnumre i Danmark, er 8900 Randers C det eneste centrum-postnummer.

8900

Behov for klimasikring og bedre infrastruktur

Randers Kommune er af EU udpeget som en oversvømmelsestruet risikokommune, hvor den største risiko for oversvømmelse er i Randers midtby. "Klimabåndet" er det væsentligste element i at beskytte Randers midtby, herunder opførelsen af Klimabroen.

Broen adresserer samtidig kommunens største udfordring for mobiliteten - "den blå barriere for nord-sydgående trafik".

For mange udsatte børn

Omkring 20 pct. af småbørnsfamilierne i Randers Kommune kategoriseres i den højeste risikogruppe af sundhedsplejen.

Til sammenligning har en gennemsnitlig kommune ca. 16 pct. i denne kategori.

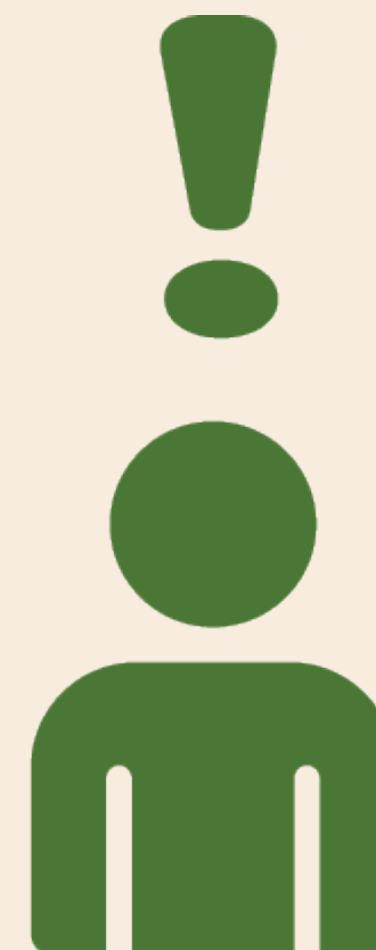
Internt i kommunen er der en skævhed - den største andel af familierne i den højeste risikogruppe er bosiddende i henholdsvis Randers by og den nord/nordøstlige del af kommunen.

For mange udsatte unge

Omkring 1.000 unge i alderen 16-29 år,
er uden uddannelse eller job –
og er i kontakt med jobcentret eller
Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU).

Herudover er der omkring 250 unge, som ligeledes står
uden job eller uddannelse, men som ikke modtager en
indsats på beskæftigelsesområdet eller UU.

Sundhed – levetid

Kommunens høje andel af sårbare borgere - på tværs af alle aldersgrupper - ses tydeligt i sundhedsdata. Mest tydeligt i middelevetiden.

Værst ser det ud for mændene –
de lever i gennemsnit
2 år mindre end mænd i Silkeborg Kommune

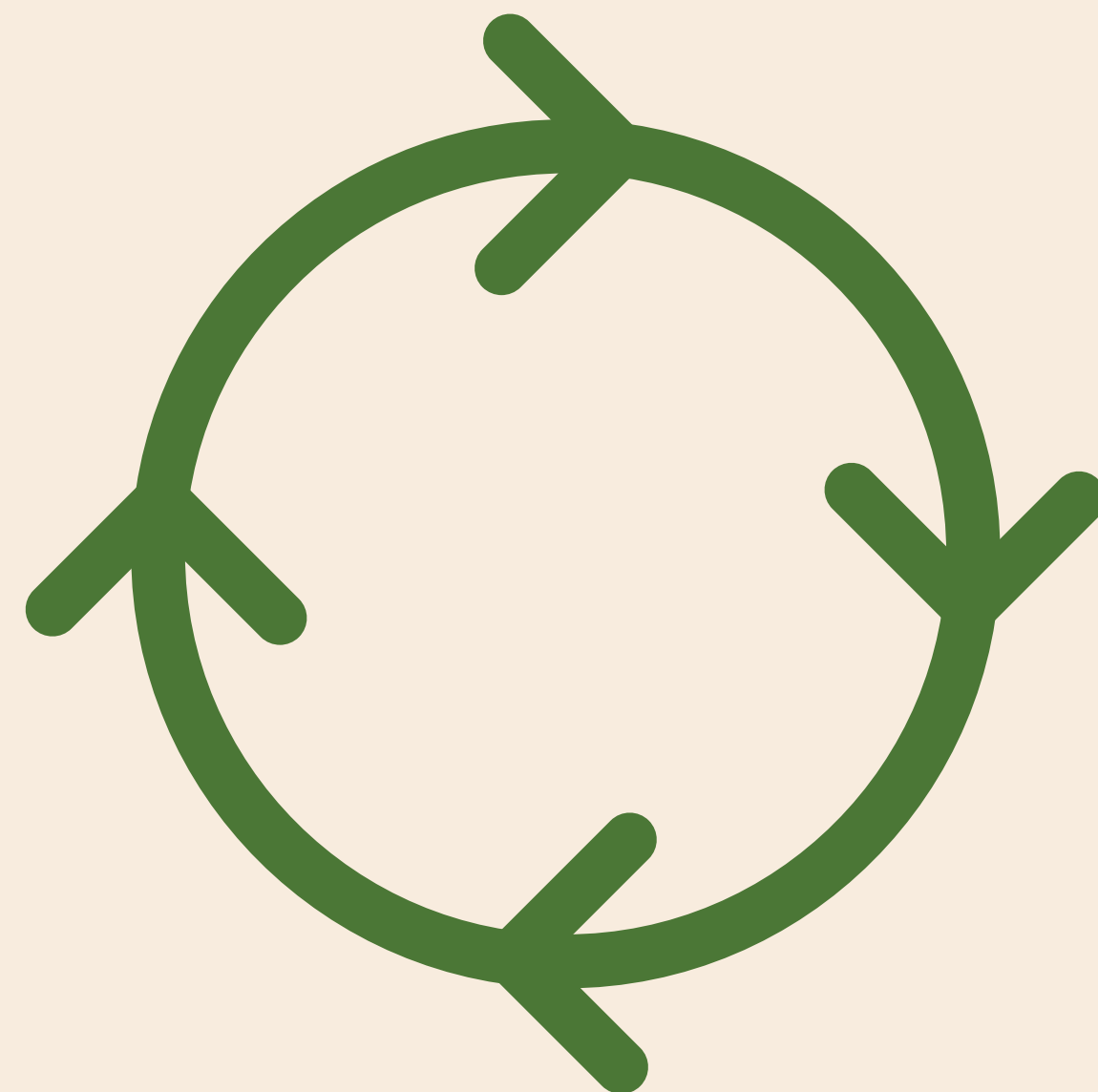

En negativ spiral

Summen af udfordringer kan aflæses i kommunens udgifter til indkomstoverførsler.

Udgifter som fragår de midler, som kommunen kan bruge på andre serviceområder som dagtilbud, skole, ældre mv.

Det er nødvendigt at **bryde den negative spiral**, så udviklingen i stedet kan blive positivt selvforstærkende.

Muligheder og potentialer

Beliggenhed og infrastruktur

En af Randers Kommunes største styrker ligger i den centrale geografiske placering – lige op ad en stærk nord-sydgående transportkorridor med jernbanen og E45, og midt imellem de to store universitetsbyer Aarhus og Aalborg.

Den sydlige del af kommunen vurderes særligt attraktiv i forhold til bosætning og pendling ind til de mange arbejdspladser i det nordlige Aarhus.

Natur

Randers Kommunes attraktive og varierede natur med unikke naturområder og karaktertræk er et stort aktiv.

Dette bør kunne bidrage til at tiltrække flere ressourcestærke borgere til kommunen.

Erhvervsstruktur

For Randers Kommune kan der dog være et potentiale i at tiltrække nye større virksomheder.

Det vil kræve, at vi er i stand til at differentiere os ift. virksomhedernes lokationsbehov mv.

Et muligt fokus på turisme

En forbedret beskæftigelsesfrekvens kræver arbejdspladser, som matcher de arbejdssøgendes kompetencer.

Der kan i den forbindelse ligge et uforløst potentiale i oplevelsesturisme med fokus på natur og turismeerhvervet generelt.

Civilsamfund

Randers Kommune har på mange områder et stærkt civilsamfund – herunder et stærkt foreningsliv.

Der er dog fortsat et potentiale i at mobilisere en højere andel af befolkningen i frivilligt arbejde.

For at indfri potentialet skal kommunen kunne skabe de rette rammer for de frivillige og kunne 'oversætte' opgaven, så den giver mening for de frivillige og foreningerne.

Stærke kulturinstitutioner

Randers Kommune har et stærkt felt af kulturinstitutioner, og der kan være et potentiale i at inddrage kulturområdet yderligere i arbejdet med indsatser målrettet sårbare borgere og sundhedsfremme.

Stærke lokalsamfund

Randers Kommune er præget af mange stærke lokalsamfund og landsbyer.

I lighed med tendensen andre steder i landet koncentrerer befolkningen dog i stigende grad i og omkring de større byer.

Der kan derfor være et potentiale i et forstærket fokus på, hvordan der på tværs af kommunen skabes levedygtige lokalsamfund, som er attraktive i forhold til bosætning mv.

Bosætning

Prisniveauet på ejerboligmarkedet i Randers Kommune er meget attraktivt.

Kommunen har i det perspektiv alle forudsætninger for at være en særdeles attraktiv bosætningskommune og bør kunne tiltrække flere ressourcestærke tilflyttere til kommunen.

Ikke bare tilflyttere med gode indtægter, men også tilflyttere, der har overskud til at engagere sig og gøre noget for deres lokalsamfund.

Byudvikling

Kommunens arbejde med byudvikling – herunder særligt byudviklingsprojektet Flodbyen Randers – har en afgørende rolle i forhold til at skabe et øget udbud af boliger i høj standard, som kan tiltrække nye ressourcestærke borgere til Randers.

Byudviklingen kan desuden bidrage til mere liv i midtbyen.

Erfaringer fra arbejdet med bolig sociale helhedsplaner

Randers Kommune har med positiv effekt igennem flere år arbejdet med en Boligsocial helhedsplan i tæt samarbejde med boligforeningerne.

Erfaringerne herfra bør anvendes på et fortsat styrket fokus på at hjælpe borgerne i boligområderne med målrettede sociale indsatser og på et løft af de udfordrede bydele og boligområder med fysiske tiltag i sammenhæng med den øvrige by.

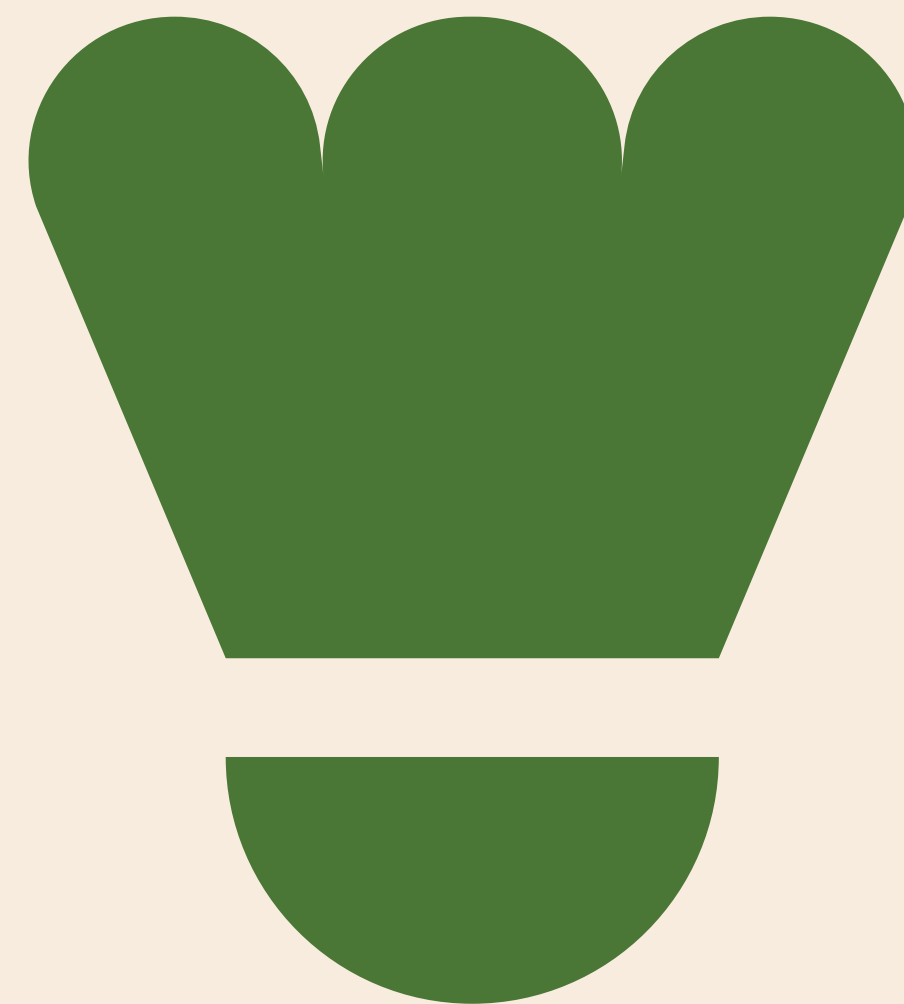

Børn og unge - fritidsaktiviteter

I arbejdet med børn og unge, som ikke deltager i foreningslivet, har kommunen en række positive erfaringer, der kan anvendes aktivt i det videre arbejde med Fremtidens Randers - blandt andet fra indsatsen Fritid for Alle.

Data viser samtidig, at flere unge i Randers Kommune har et fritidsjob end landsgennemsnittet.

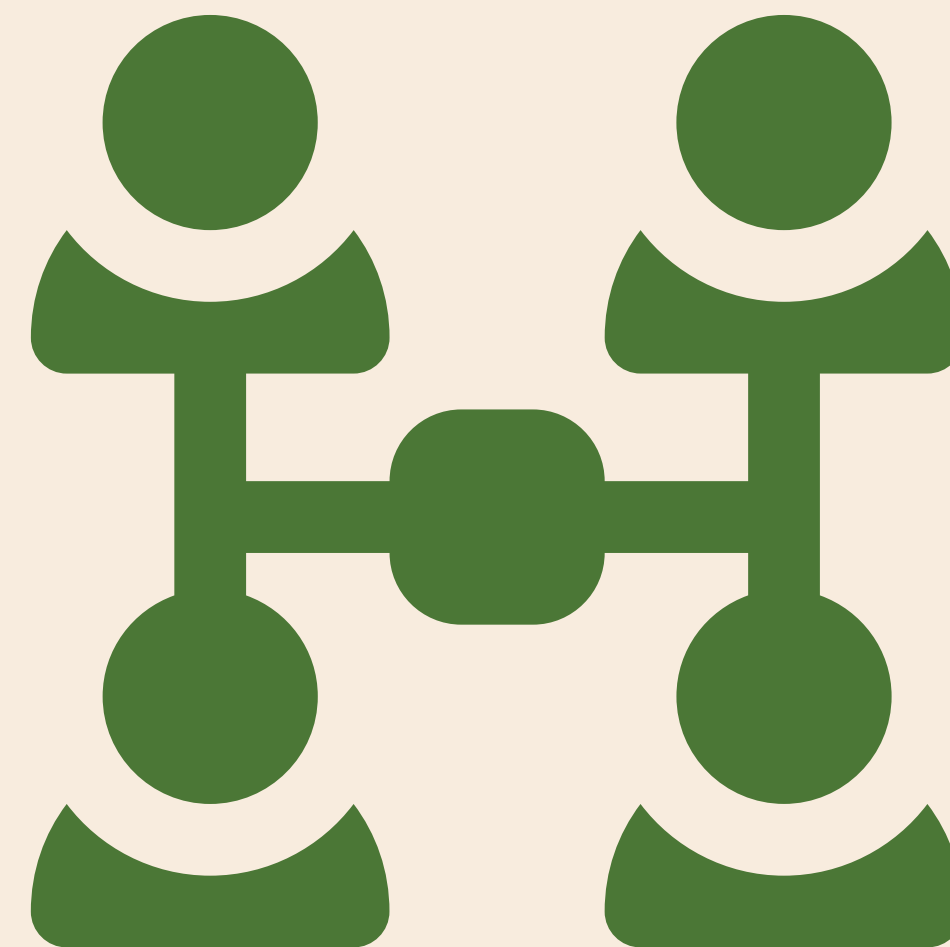
I arbejdet med børn og unge med udfordringer kan et styrket samarbejde med erhvervslivet om fritidsjob dog fortsat have et betydeligt potentiale.

Udsatte unge - 'Ungeløftet'

I bestræbelserne på at hjælpe gruppen af 1.000 udsatte unge ligger der nogle muligheder for Randers Kommune i den landspolitiske aftale om Ungeløftet.

Gennem initiativer i Ungeløftet kan der skabes konkrete jobåbninger, så flere unge får erfaring med at bidrage på en arbejdsplads, have kollegaer og tjene egne penge – herunder unge med psykiske udfordringer.

Fokusområder

Med afsæt i data og eksisterende viden peges der i Hvidbogen på 7 fokusområder, der vurderes afgørende at forandre i 'Fremtidens Randers', så langt flere borgere i Randers Kommune får bedre muligheder for at få et bedre liv.

✓ Kommunen skal levere på et højere niveau

Randers Kommunes situation er i udgangspunktet alvorlig. Der er ikke i data tegn på, at de strukturelle udfordringer løser sig selv. De nødvendige forandringer kræver således aktive handlinger – og vil også kræve, at kommunen skal præstere langt 'over niveau'.

✓ Styrket samarbejde om udsatte borgere

Der er brug for et styrket samarbejde omkring udsatte borgere – herunder samarbejde mellem erhvervslivet og kommunen om skabelsen af flere småjobs, hvor udsatte kan få foden indenfor på arbejdsmarkedet.

✓ Erhvervsudvikling – flere private arbejdspladser

En forbedret beskæftigelsesfrekvens er af de vigtigste udfordringer som skal løses i Randers Kommune hen over de kommende år. Flere skal i arbejde og det forudsætter flere arbejdspladser – og i særlig grad en forbedret vækst i antallet af private arbejdspladser.

Boliger i bedre kvalitet

Den store mængde af boliger i for dårlig kvalitet vurderes som en afgørende udfordring, der skal løses. Bedre boliger – særligt i Randers C - kan bidrage til en mere balanceret befolkningssammensætning og vil samtidigt også kunne nedbringe den for høje andel af resourcesvage tilflyttere til kommunen.

Udsatte børn og unge

Alt for mange børn og unge i Randers Kommune er udsatte og i risiko for at få et liv uden arbejde og på kanten af samfundet. Det vurderes af afgørende betydning, at antallet af udsatte unge (uden arbejde eller uddannelse) nedbringes betydeligt.

Mobilisering af civilsamfundet

De udfordringer som er afgørende at løse – både på kort og længere sigt – kan Randers Kommune ikke løse alene. Der er brug for en højere grad af mobilisering af civilsamfundet. Flere skal være frivillige og tage et medansvar for deres lokalsamfund.

✓ Tværgående samarbejde og en fælles plan

Den nok vigtigste forudsætning for at lykkes med de nødvendige forandringer er, at vi – både internt i kommunen og i forhold til samarbejdspartnere - kan samles om en strategisk plan med fælles mål.

‘Mini-tragten’ - udfordringer

- 3-5 minutter: Individuel refleksion over spørgsmålet ”Hvilke udfordringer ser du som de(n) vigtigste at løse”. Skriv på XL post-it
- 5-10 minutter: Snak med sidemanden – bliv enige om max to udfordringer, som er de vigtigste. Skriv på planchen.
- Sæt planchen på væggen

Pause og spisning

Dialog og ideudvikling

Drøft v. bordene

Tag afsæt i de udfordringer som I før spisningen kom frem til var de vigtigste at løse (ca. 45 min):

- Hvilke idéer og muligheder har I for at skabe positiv udvikling herfra?
- Hvordan kan vi sammen bidrage til de afgørende forandringer?
- Hvilke styrker i vores område skal vi bygge videre på for Fremtidens Randers?

- Bordvært/ordstyrer ved hvert bord tager referat
- Gerne konkrete ideer og løsningsforslag
- Hvordan kan I selv bidrage
- Skriv noter på post its undervejs, hvis du lige får en ide.
- En planche for hvert spørgsmål
- Fyld ud med post its ved bordet.
- Udvalg 1-2 hovedpointer fra hver planche ved bordet

Opsamling i fællesskab

- En runde blandt bordene
- Referenterne – kan I fortælle nogle af de hovedpointer (muligheder eller idéer til løsninger) som I har noteret ned fra drøftelsen?

Afrunding og videre forløb

Videre forløb - inddragelse

- I juni måned gennemføres der 4 temamøder (fyraftensmøder) og 10 forsamlingshusmøder som dette rundt i hele kommunen
- Vi laver en udstilling i Kulturhuset (biblioteket) i Randers (åbner 13. juni)
- Og har en mobil udstillingsvogn som kommer rundt i kommunen.
- Til august slutter vi med et debatmøde i forbindelse med festugen – alle er velkomne!

Kom med din idé

Undervejs og frem til udgangen af august, kan alle komme med input digitalt i dialogportalen, som du finder på www.fremtidensranders.dk

Eller udfylde et postkort og aflevere det i postkassen.

Alle inputs vil blive inddraget i det videre arbejde med at lave en strategisk plan for Fremtidens Randers Kommune, som det nye byråd i foråret 2026 skal tage stilling til.

Fremtidens

RANDERS KOMMUNE

Tak for i aften

– kan
vi **kun** skabe
sammen!